

**ALEKSANDRO STULGINSKIO
UNIVERSITETAS**

Miškų ir ekologijos fakultetas

Ekologijos katedra

**EKOLOGINĖS KULTŪROS EVOLIUCIJA
DARNIOS PLĖTROS KONTEKSTE**

doc. dr. Algirdas GAVENAUSKAS

„Šiuolaikiniame pasaulyje nėra prasmingesnio, gyvybiškai svarbesnio uždavinio kaip sujungti civilizacijos pasiekimus - **morale, kultūrą ir etiką**; šis uždavinys - **iššūkis** ir išbandymas ne tik **visai žmonijai**, bet ir **kiekvienam žmogui atskrai**”.

A. Schweitzer

- Etinių problemų apimtis susijusi su **žmogaus gyvenimo įprasminimu.**

- **Faktas:**

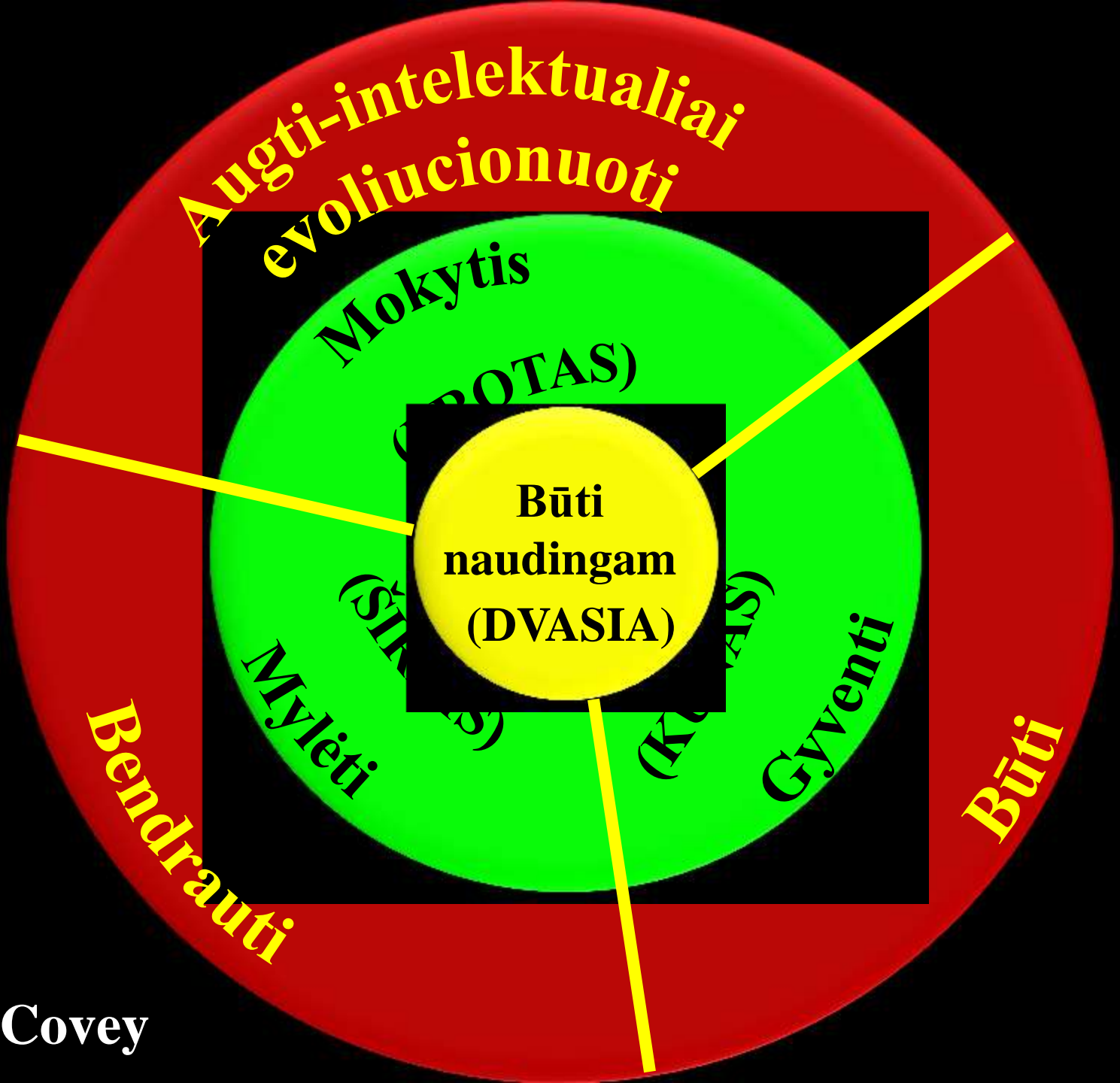
- ne tik **individas** – mirtingas, bet ir **žmonių giminė mirtinga;**
- **galime susinaikinti, išnykti** - kaip nyksta įvairios **gyvybės rūšys gamtoje;**
- pasikeitė **ontologinis žmonijos statusas.**

- **Klausimai:**

- Kokiems tikslams ir kaip prasmingiau panaudoti gamtos duotą laiko limitą?
- Kaip realizuoti žmogaus pašaukimą žemėje?

Stephen R. Covey

EKOLOGINĖS KULTŪROS EVOLIUCIJA

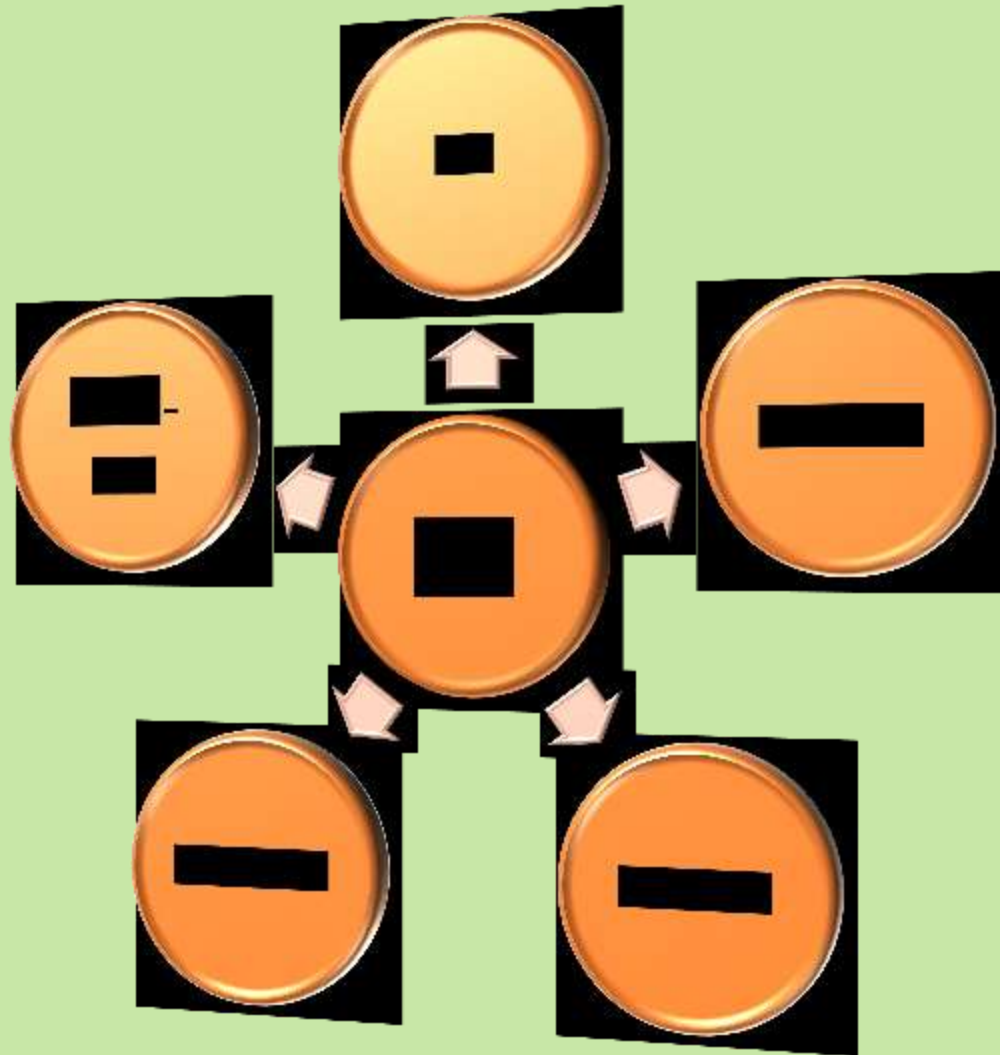
- **Siekis darnios visuomenės - prasmingas žingsnis į naują civilizaciją.**
- **Pirmasis šuolis pirmykščio žmogaus išsivystyme:**
 - **savo vaidmens supratimas; savimonės tobulinimas - žmogus suabsoliutina savo asmenybę.**
- **Antras kokybinis šuolis įvyksta:**
 - **žmogus suvokia – santykiuose su gamta, jaučia pasipriešinimą iš gamtos pusės; gamta tam tikrame etape gali sunaikinti patį žmogų.**

- **Kultūros procesas** - ne gamtos jėgų pažinimas - žmogaus sąmoningumo evoliucionavimas.
- **Kultūros augimas** - vidinio žmogaus augimas:
 - egoizmo, besaikio vartojimo atsikratymas; įgijimas sugebėjimų derinti savo, kitų interesus.
- × **Plėtojantis civilizacijai:**
 - × dvasinė kultūra nuskurdo; deformavosi žmogaus santykis: su **savimi, gamta, visuomene.**

ŽMOGAUS IR GAMTOS IŠGELBĖJIMAS

PROBLEMA - pažeisti santykiai visuose lygiuose:

$$\mathbf{N + M = GK}$$

- N – neišmintingumas
- M – mokslas
- GK – globalinė katastrofa

Kaltas ne mokslas: mokslo eros žmogaus puikybė.

Žmogus sugriovė apribojimus – įkalino asmeninę sąžinę - atsisakė atsakomybės.

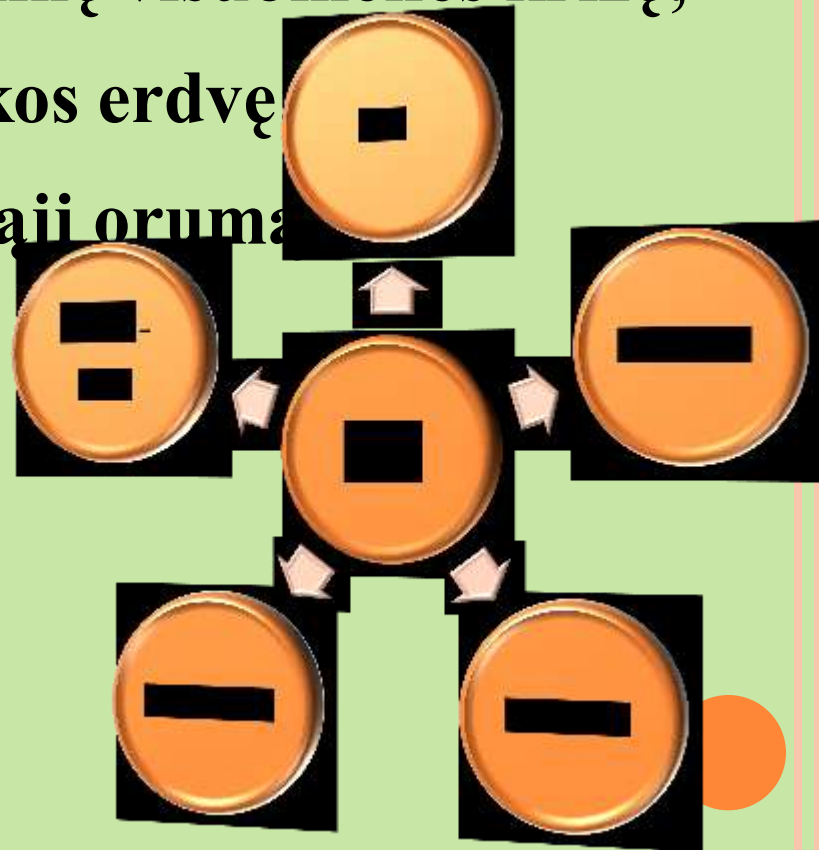
- ✘ **Susidariusios padėties priežastis** - neadekvatus požiūris - **save, gamtą, visuomenę.**
- ✘ **Sprendžiant ekologines problemas būtini:**
 - ✘ **ne technologiniai, bet gyvenimo būdo, elgesio, vertybinių nuostatų pokyčiai.**
- ✘ **A. Einšteinas** – priblokštas faktų - jo mokslinio darbo rezultatai sudaro grėsmę žmonijai; grėsmę sudaro dėl to, kad jie patenka į **morališkai akli** politinės valdžios atstovų rankas.

ŽMOGAUS IR GAMTOS IŠGELBĖJIMAS

○ IŠEITIS YRA:

- mažinkime dvasinę - moralinę visuomenės krizę;
- didinkime dvasinės savivokos erdvę;
- stiprinkime vidinį žmogiškąjį orumą.

$$\mathbf{I + M = IGŽ}$$

- I - išmintingumas
- M – mokslas
- IGŽ – išgelbėjimas gamtos ir žmogaus

**Žinios be moralinio imperatyvo ir atsakomybės -
naikinimo įrankis.**

- **Išorinės aplinkos tarša su kuria susiduriame:**
 - vidinės taršos atspindys, rezultatas; neteršdami Savo pasaulio - turėsime nuostabų Pasaulį.
- **Reabilituokime vertybes:**
 - meilę, teisingumą, nuoširdumą; žmogaus grįžimą į save, atsakomybės už Pasaulį priėmimą.
- **Dr. Michael Lunn:**
 - „...darnumas naujas požiūris - į save, aplinką, visuomenę, nauja mąstysena, naujos idėjos; nauja Visuomenė, naujas Pasaulis”.
- Norėdami pašalinti išmatuojamą taršą - kreipkime dėmesį į dvasinį žmogaus užterštumą. (*Benediktas XVI*)

A close-up photograph of a pine branch. The branch is covered in vibrant, bright green needles that are densely packed and radiate from the stem. The bark of the branch is a dark brown color, showing some texture and small, reddish-brown resinous spots. The background is a soft, out-of-focus green, suggesting a forest setting.

**Nuoširdžiai dėkoju JUMS už JŪSŲ
dėmesį ir atsiprašau už sutrukdytą
JŪSŲ laiką.**